

Enhed
SocialJura
og Interna-
tional

**Sagsbe-
handler**
Anne-Mette
Kjær Hes-
selager

**Koordine-
ret med**

Sagsnr.
2020 -
3994

Doknr.
235200

Dato
07-04-2020

Grund- og nærhedsnotat

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 223/2014 for så vidt angår indførelsen af specifikke foranstaltninger til håndtering af covid-19 krisen

KOM (2020) 0058

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 2. april 2020 fremsat forslag til forordning om ændring af forordning (EU) 2014/223 for så vidt angår indførelsen af specifikke foranstaltninger til håndtering af covid-19 krisen.

Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 223/2014 om Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede trådte i kraft den 11. marts 2014. Fonden har til formål at styrke den sociale samhørighed og bidrage til at reducere fattigdommen i Unionen og i sidste instans helt udrydde de værste former for fattigdom ved at støtte nationale ordninger, som yder ikke-økonomisk bistand med henblik på at afhjælpe fødevareremangel og alvorlige materielle afsavn og/eller bidrage til social inklusion af de socialt dårligst stillede personer. Fonden er tænkt til at reducere de former for ekstrem fattigdom, som i særlig høj grad bevirker social udstødelse, såsom hjemløshed, børnefattigdom og fødevareremangel.

Baggrunden for forslaget er den aktuelle COVID-19-pandemi, som har medført begrænset adgang til logistiske og menneskelige ressourcer til fortsat gennemførelse af FEAD. Forslaget har til formål at træffe foranstaltninger, som skal imødegå de udfordringer, som offentlige myndigheder og partnerskabsorganisationer står over for, så hjælpen fortsat når ud til de socialt dårligst stillede.

Forslagets forventes ikke at have væsentlige økonomiske konsekvenser.

Formandskabet har til hensigt at indhente mandat i COREPER den 8. april 2020 med henblik på at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet.

Regeringen kan tilslutte sig forslaget, som ventes at få bred støtte blandt medlemslandene.

2. Baggrund

Forordning 223/2014 om Den Europæiske Fond for Bistand til de Socialt Dårligst Stillede udspringer af konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 17. juni 2010, hvorved EU-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst blev vedtaget. Af strategien fremgik, at Unionen og medlemsstaterne satte sig som mål at bringe mindst 20 millioner mennesker ud af fattigdom og social udstødelse inden 2020. På daværende tidspunkt var ca. en fjerdedel af EU borgerne i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Fattigdommen fordelte sig imidlertid ikke jævnt i Unionen, og graden heraf varierede fra medlemsstat til medlemsstat. Endelig var det vurderingen, at 8,8 pct. af Unionens borgere led alvorlige materielle afsavn. På samme tid udgjorde fødevarespild en væsentlig problemstilling i Unionen. Fonden fik dermed til formål at sikre, at en del af dette fødevarespild kunne kanaliseres over til de socialt dårligst stillede borgere gennem fordelingen af fødevaredonationer. Denne udgør en væsentlig andel af programmet, benævnt OPI.

Samtidig besluttede man at udvide programmet til også at omfatte foranstaltninger til social inklusion af de socialt dårligst stillede personer, s benævnt OPII. Denne del af programmet har til formål at støtte aktiviteter, som ligger uden for aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger, i form af ikke-økonomisk, ikke-materiel bistand med sigte på social inklusion.

COVID-19 udbruddet har i mellemtiden medført, at hjælpen fra fonden til de socialt dårligst stillede enten er sat i bero eller er begrænset som følge af den øgede risiko for smittespredning. For at afværge, at krisen bliver endnu dybere og får utilsigtede konsekvenser for de socialt dårligst stillede, har Kommissionen fremsat et forslag til ændring af forordningen, der skal have til hensigt at understøtte medlemsstaternes mulighed for fortsat at tildele hjælp fra fonden.

Danmark har kun anvendt OPII programmet, som i dansk kontekst har haft til formål at sikre de mest udsatte hjemløse personer en mere stabil, sund og tryk tilværelse med bedre mulighed for at anvende eksisterende sociale tilbud med henblik på varige forbedringer af deres livssituation. Ansøgerkredsen er frivillige sociale organisationer og interesseorganisationer, eventuelt i samarbejde med kommunale institutioner. Der er i alt afsat 19,5 mio. kr. hertil. Aktuelt er der fire organisationer, som har fået tilkendt midler fra fonden. Det er pt. uklart, hvorvidt projekterne, som finansieres gennem FEAD, er forsinket eller suspenderet som følge af COVID-19.

3. Formål og indhold

Det aktuelle forslag har til formål at træffe særlige foranstaltninger, så støtten fortsat når ud til de socialt dårligst stillede. Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 3 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Forslaget skal behandles af Rådet og Europa-Parlamentet efter den almindelige lovgivningsprocedure.

Det foreslås, at:

1. Fristen for forelæggelse af den årlige gennemførelsesrapport for 2019 fastsættes til den 30. september 2020 i stedet for den 30. juni 2019.
2. Udgifter til operationer til fremme af kriseberedskabet i forbindelse med COVID-19 vil være støtteberettigede fra den 1. februar 2020.

3. Medlemsstaterne får mulighed for undtagelsesvis at anmode om en medfinansieringssats på 100 pct. for regnskabsåret 1. juli 2020 – 30. juni 2021. Medfinansieringen på 100 pct. finder kun anvendelse, hvis den tilsvarende programændring godkendes af Kommissionen. Medfinansieringssatsen for hvert operationelt program udgør sædvanligvis op til 85 pct. af de støtteberettigede offentlige udgifter, jf. forordningen 223/2014 § 20.
4. I relation til OPI får medlemsstaterne mulighed for at tilpasse støtteordningerne f.eks. ved at tillade alternative leveringsordninger via elektroniske vouchere samt ved at stille værnemidler til rådighed. Forsinkelser eller suspension i leveringen af fødevarhjælp/materiel bistand som følge af COVID-19 vil ikke medføre en reduktion i støtteberettigede omkostninger.
5. I relation til OPII kan en medlemsstat betragte de udgifter, som måtte være afholdt til gennemførelse af en operation som støtteberettigede, selvom denne er suspenderet eller annulleret, og der således ikke er leveret nogen tjenester. Dette forudsætter, at operationen blev suspenderet efter den 31. januar 2020, og at det skyldtes COVID-19.
6. Fastsætte særlige foranstaltninger, der mindsker myndighedernes administrative byrde og giver fleksibilitet for så vidt angår overholdelse af lovgivningsmæssige krav, navnlig vedrørende overvågning og kontrol og revision.

4. Europaparlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, hvilket regeringen er enig i.

6. Gældende dansk ret

Forordning 223/2014 finder direkte anvendelse i dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Vedtagelse af forslaget til forordning indebærer, at reglerne i forordning (EU) 223/2014 træder i kraft hurtigst muligt. Derudover ventes ikke yderligere lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget indeholder mulighed for at ansøge om 100 pct. medfinansiering fra EU-budgettet. Princippet om national medfinansiering er dog fortsat fastholdt. Men, det vil der ved blive muligt for den enkelte medlemsstat efter konkret godkendelse fra Kommissionen at få tilkendt nye budgetmidler. Det kan dermed ikke udelukkes, at forslaget kan

medføre en stigning i betalingsniveauet for EU's budget i 2020. Hvad dette indebærer af økonomiske omkostninger er for nuværende uklart og vil skulle undersøges nærmere.

8. Høring

Forslaget har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Det forventes, at de øvrige medlemsstater vil støtte forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte forslaget. Forslaget vil indebære, at støtten fra FEAD fonden til de socialt dårligst stillede ikke unødigt stilles i bero som følge af COVID-19.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Det aktuelle forslag har ikke tidligere være forelagt for Folketingets Europaudvalg.